

Potop szwedzki

"Potop szwedzki" eller "Den svenska störtfloden" Karl X Gustafs polska fälttåg

En föreläsning om ett svenskt fiasko och en polsk katastrof, det polsk-svenska kriget 1655-1660.

I år är det 350 år sedan freden i Oliwa befäste slutet av de svenska härjningarna i Polen. Genom föreläsningen får vi en bra bild av det polska-svenska kriget, de svenska plundringarna och hur det gick till när svenskarna åtminstone tillfälligt gjorde en paus i krigstågen i syd och österled. Oliwa är för övrigt idag en välkänd stadsdel i Gdansk, där katedralen är särskilt berömd för sin orgel och sina orgelkonserter.

Den 22 september samlades ett 30-tal medlemmar och övriga intresserade till ett föredrag på karlshamns bibliotek. Det var Polenvännen och medlemmen Rolf Johansson, i vardagslag museiassistent på Blekinge Museum, som trollband publiken med sitt föredrag om "Potop szwedzki och Karl X Gustafs fälttåg i Polen 1655-1660". Iförd en vacker polsk adelsdräkt berättade Rolf Johansson inlevelsefullt och initierat om den svenske kungens olika fälttåg runt om i Polen, om dennes högtflygande planer om herravälde runt Östersjön och hur han slutligen fick se sig besegrad och i stort sätt utan några landvinningar.

Rolf Johansson ledde oss lätt och elegant genom kungens irrfärder och imponerade stort på lyssnarskaran genom sitt föredrag på drygt en och en halv timme. Talesättet om den svenska syndafloden eller störtfloden fick vi också förklarande och ingående beskrivningar av; de grymma soldaternas härjningar och plundringar i vårt grannland gör det kanske förstäligt att detta fortfarande är ett levande talesätt.

SAKNAS

Bild 1 (ovan): Rolf Johansson under föredraget iförd den polska adelsdräkten*

* den polska adelsdräkten kallas kontusz. Dess överdel kan beskrivas som en sorts kappa med uppslitsade ärmar, vanligen av sammet, som täcker det undre lagret, dvs. szupan. Den pälsbrämade mössan lär ha förekommit även bland andra nationers högre skikt i det forna Östeuropa. En grov gissning skulle vara, att szupan ännu på 1600-talet var dominerande, men under det följande seklet kom att utvecklas till dess efterföljare, kontusz.

Bild 2 (nedan): ordförande Karin Maltestam tillsammans med Rolf Johansson efter föredraget

SAKNAS